

CESTA DOMOVA A POSLEDNÝ LET

V Taliansku M. R. Štefánik konzultoval otázku talianskej vojenskej misie, keďže Československo uprednostňovalo francúzsku vojenskú misiu. Taliani videli v postupe česko-slovenskej vlády nelojálny protitaliansky prejav. Po prerokovaní medzištátnych problémov sa situácia upokojila.

V Ríme Štefánik navštívil rodinu Benzoniovcov. So snúbenicou Giulianou sa dohodli na sobáši. Odtiaľ odcestoval do Padovy, kde bol hlavný vojnový stan talianskej armády, plniť si ďalšie štátnické povinnosti. V Gallarate absolvoval prehliadku nastúpených česko-slovenských domobraneckých práporov.

Štefánik mal mnoho plánov, čo všetko treba urobiť po príchode domov v oslobodenej vlasti. Návrat z Talianska do rodnej krajiny si naplánoval Štefánik letecky, hoci ho od letu mnohí odhovárali. K dispozícii napokon dostal jeden z najlepších strojov Caproni 450. Lietadlo a let boli dôkladne a starostlivo pripravené. Piloti, poručík Giotto Mancinelli-Scotti a seržant Umberto Merlini, mali dlhoročné vojenské skúsenosti. Členom posádky bol aj letecký mechanik Gabriele Aggiusti. Pred odchodom z letiska Campo Formido pri Udine napísal M. R. Štefánik ešte list svojej budúcej manželke.

V Bratislave vedeli o príchode Štefánika niekoľko dní vopred, ale deň priletu sa prekladal kvôli nepriaznivému počasiu. Na letisku vo Vajnorochoch ho 4. mája 1919 očakávali francúzski, talianski a československí dôstojníci i vojaci, ale nik z vedúcich predstaviteľov nového štátu. Krátko po 11. hodine oznámil vojenský veliteľ na ministerstvo, že lietadlo s generálom Štefánikom pristane na letisku o 12. hodine. Všetko bolo pripravené. Lietadlo krúžilo nad Dunajom vo výške asi 400 – 500 metrov, potom sa znieslo nižšie do výšky nejakých 100 – 200 metrov. Nakoniec urobilo veľký oblúk a v okamihu, keď začínalo druhý oblúk odrazu sa zrútilo z výšky asi 100 metrov priamo na zem. Takmer vzápätí sa zdvihol k nebu stĺp dymu. Tragická smrť generála M. R. Štefánika a jeho talianskych sprievodcov i okolnosti, za ktorých lietadlo havarovalo, sa skúmali celé desaťročia. Nakoniec sa stali predmetom najrozličnejších záverov, dohadov a kombinácií. Osud Milana Rastislava Štefánika zostal nedopovedanou históriou, ktorá sa dostala do dejín ako trvalá hodnota.

Mohyla M. R. Štefánika v Brezovej pod Bradlom, ktorej architektonický návrh pripravil Dušan Jurkovič

Otázka 9:

Aký je dátum tragickej smrti M. R. Štefánika?

Spracovala: Mgr. Anna Čechová